

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO

19.8.2025

VALTIOVARAINMINISTERIÖ, Vero-osasto
viite: VN/1205/2025

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI VEROTUSMENETTELYSTÄ ANNETUN LAIN 21 §:N MUUTTAMISESTA

Esitysluonnoksessa on ehdotettu muutettavaksi verotusmenettelystä annettua lakia niin, että Verohallinto voisi jatkossa kerätä vertailutietotarkastusta varten tietoja nykyistä laajemmin. Esitysluonnoksen mukaan tietoja kerättäisiin vain tarpeellisessa laajuudessa ja tietosuojasääntelyn henkilötietojen käsittelylle asettamien vaatimusten puitteissa. Esityksen tarkoituksena on turvata harmaata taloutta ja talousrikollisuutta torjuvien viranomaisten toimintaedellytyksiä.

Veronmaksaja Keskusliitto katsoo, että esitys tulisi jättää antamatta, sillä se vaikuttaa olevan ristiriidassa EU:n tietosuoja-asetuksen kanssa.

Korkein hallinto-oikeus (KHO 2020:8) ja tietosuojavaaltuutettu (Dnro 3681/186/21) ovat päätöksissään todenneet, että vertailutietotarkastuksissa esitetyt Verohallinnon tietopyynnot eivät täyttäneet tietosuoja-asetuksen vaatimusta henkilötietojen rajoittumisesta siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niiden käsittelyn tarkoituksiin. Päätöksissä pidettiin ongelmallisena sitä, että vertailutietopyyntöjä ei ollut pyrittykään rajaamaan vain sellaisiin verovelvollisiin, joita koskevien tietojen voitiin olettaa olevan verovalvonnan toteuttamiseksi tarpeellisia. Käytännössä tietosuoja-asetuksen on siis tulkittu estävän sellaiset tietopyynnot, joissa ei yksilöidä vertailutietotarkastuksessa käsiteltäviä henkilöitä tai yhteisöjä.

Esitysluonnoksen perustelut siitä, että verotusmenettelylakiin ehdotettu massadatakäsittely olisi tietosuoja-asetuksen edellyttämällä tavalla oikeasuhtaista verovalvonnan tarpeisiin nähden, eivät Veronmaksajain Keskusliiton näkemyksen mukaan ole vakuuttavia. Esitysluonnoksen mukainen massadatakäsittely nimenomaan mahdollistaisi laaja-alaiset tietopyynnot ilman tietopyynnön kohteena olevien henkilöiden tai yhteisöjen yksilöintiä. Esitysluonnos vaikuttaa mahdollistavan Verohallinnolle oikeuden vastaanottaa ja käsitellä myös sellaisia tietoja, jotka eivät ole verovalvonnan kannalta välttämättömiä. Ehdotetut säännökset eivät tällöin olisi tietosuoja-asetuksen edellyttämällä tavalla täsmällisiä ja tarkkarajaisia, koska arkaluontoisten henkilötietojen käsittelyä ei olisi rajattu vain välttämättömään. Esitysluonnos vaatii perusteellista jatkovalmistelua.

Kati Hannikainen
lakiasiainjohtaja